

2021-06-03
I2021/01671

Infrastrukturdepartementet

Trafikverket

781 89 Borlänge

Förlängning av temporär allmän trafikplikt och uppdrag att upphandla flygtrafik

Regeringens beslut

Regeringen beslutar, med de justeringar som framgår nedan, att förlänga beslutet den 6 april 2020 om att temporärt införa allmän trafikplikt på åtta flyglinjer och uppdra åt Trafikverket att upphandla flygtrafik (I2020/01051) t.o.m. den 31 december 2021. Trafikverket ska fortsatt tilldela avtal för fullgörandet av den temporära trafikplikten och lämna ersättning för detta.

Den temporära allmänna trafikplikten ska motsvara den omfattning som följer av regeringens beslut den 27 augusti 2020 (I2020/02189) med de kompletteringar som följer av Trafikverkets beslut den 11 september 2020 (TRV2020/41856). Regeringen uppdrar åt Trafikverket att närmare utforma den temporära allmänna trafikplikten i övrigt.

Om det inte finns förutsättningar att fullgöra den temporära allmänna trafikplikten genom kommersiell flygtrafik på berörda flyglinjer, ska Trafikverket skyndsamt upphandla och ingå avtal med flygföretag om regelbunden flygtrafik. Trafikverket ska vidare löpande följa utvecklingen och ha beredskap att teckna avtal för det fall att flygtrafiken på någon av de berörda flyglinjerna förändras så att den inte uppfyller kraven i den allmänna trafikplikten.

Trafikverket ska i möjligaste mån säkerställa att flygföretag som avser att förändra sitt utbud av kommersiell flygtrafik på ett sätt som påverkar fullgörandet av den allmänna trafikplikten på någon av de berörda flyglinjerna meddelar Trafikverket detta senast 14 dagar före förändring av utbudet.

Trafikverket ska för flyglinjer som omfattas av detta beslut, inleda förfarande om trafikplikt enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1008/2008 av den 24 september 2008 om gemensamma regler för tillhandahållande av lufttrafik i gemenskapen (förordning 1008/2008) när avtal har löpt under sex månader och det finns anledning att anta att trafiken inte kommer att utföras kommersiellt inom en närmare framtid. Trafikplikt enligt förordning 1008/2008 får fastställas med slingning om det bedöms mer effektivt och det för varje sträcka kan fastställas att villkoren för trafikplikt i förordningen uppfylls. Vid behov ska Trafikverket ombesörja nödvändiga offentliggöranden enligt förordningen.

Fram till dess att trafiken kan påbörjas efter upphandling som genomförts enligt förordning 1008/2008 ska Trafikverket säkerställa att trafik bedrivs kontinuerligt på linjerna, genom att skyndsamt upphandla och ingå avtal om trafik för berörda flyglinjer. Avtal vid upphandling enligt förordning 1008/2008 får gälla som längst till och med den 31 december 2021. Om det bedöms lämpligt får avtalet förenas med möjlighet till förlängningar i perioder om sex månader som längst till och med den 31 december 2022. Sådan förlängning får dock ske först för det fall regeringen beslutat att den temporära allmänna trafikplikten och uppdraget till Trafikverket ska förlängas.

Uppdraget och dess finansiering ska ske inom ramen för de villkor och beställningsbemyndiganden som gäller för anslaget 1:7 Trafikavtal inom utgiftsområde 22 Kommunikationer. Kostnaden för upphandling av flygtrafik enligt detta beslut får uppgå till högst 105,8 miljoner kronor.

Som även framgår av tidigare regeringsbeslut ska Trafikverket informera Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) innan trafikavtal ingås samt fortlöpande hålla departementet informerat om utvecklingen. Dessutom ska Trafikverket enligt tidigare beslut föra en dialog med Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) om genomförandet av uppdraget.

Skälen för regeringens beslut

Den pågående spridningen av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 har inneburit ett kraftigt passagerarbortfall för flyget. Detta har i sin tur lett till att flygbolag gjort kraftiga neddragningar av linjeutbudet och på vissa linjer helt upphört med trafiken. Kommissionen har till följd av detta, som information till medlemsstaterna, publicerat ett meddelande avseende

sin tolkning av möjligheterna att upphandla trafik i dokumentet ”Overview of the State aid rules and public service obligations rules applicable to the air transport sector during the COVID-19 outbreak”.

För att säkerställa en grundläggande tillgänglighet för Norrland och Gotland beslutade regeringen den 6 april 2020 att temporärt införa allmän trafikplikt på åtta flyglinjer och uppdrog åt Trafikverket att ingå avtal om flygtrafik på linjerna (I2020/01051). Det utbud av passagerartransporter med flyg som den allmänna trafikplikten skulle säkerställa har betydelse för bl.a. hälso- och sjukvård, räddningstjänst och totalförsvaret. Flygtrafiken har även betydelse för godsbeholdningen.

I augusti 2020 trafikerades sju av de åtta flyglinjerna av kommersiell flygtrafik. Mot bakgrund av spridningen av det nya coronaviruset var dock förutsättningarna för kommersiell flygtrafik motsvarande den allmänna trafikplikten osäkra. Regeringen beslutade därför den 27 augusti 2020 om förlängning av den temporära allmänna trafikplikten och uppdraget till Trafikverket att upphandla flygtrafik till och med den 31 december 2020 (I2020/02189). Regeringen kompletterade i beslutet den 27 augusti 2020 det tidigare beslutet i vissa delar.

Även i december 2020 trafikerades sju av de åtta flyglinjerna av kommersiell flygtrafik. Mot bakgrund av spridningen av det nya coronaviruset var dock förutsättningarna för kommersiell flygtrafik motsvarande den allmänna trafikplikten osäkra. Regeringen beslutade därför den 10 december 2020 återigen om förlängning av den temporära allmänna trafikplikten och uppdraget till Trafikverket att upphandla flygtrafik till och med den 30 juni 2021 (I2020/03230). I beslutet den 10 december 2020 justerade regeringen i vissa delar de tidigare besluten.

Under 2021 har situationen förändrats så att det för närvarande är sex av de åtta flyglinjerna som trafikerades av kommersiell flygtrafik. Den fortsatta spridningen av det nya coronaviruset innebär att förutsättningarna för kommersiell flygtrafik fortfarande bedöms som osäkra. För att fortsatt säkerställa en grundläggande tillgänglighet för Norrland och Gotland bör därför den temporära allmänna trafikplikten för de aktuella linjerna och uppdraget till Trafikverket att upphandla flygtrafik förlängas t.o.m. den 31 december 2021.

Trafikverket bör vidare ges i uppdrag att löpande följa utvecklingen och skyndsamt ingå avtal med flygföretag om regelbunden flygtrafik för de linjer där det inte finns förutsättningar för att fullgöra ett minimiutbud av regelbunden flygtrafik genom kommersiell trafik, så att inte glapp uppstår i flygtrafiken.

Urvalet av destinationer bygger på en bedömning som kan komma att omprövas utifrån bland annat förändringar i behov och smittspridning.

På regeringens vägnar

Tomas Eneroth

Roland Bjuremalm

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Justitiedepartementet/SSK

Försvarsdepartementet/MFI

Socialdepartementet/FS

Finansdepartementet/BA, K och SFÖ

Miljödepartementet/KL och ME

Näringsdepartementet/BSÄ, MK och RTL